

Österåkers kommun
Miljö- och hälsoskydds enheten

Preem AB
Attn Lars-Håkan Ek
Warfvinges väg 45
11280 STOCKHOLM

Delegationsbeslut

Datum 2017-12-19
Ärendenr: MHN-2015-1383-427
Fastighetsbeteckning: BERGA 15:3

Bedömning sanering fd drivmedelsanläggning vid Berga 15:3

Beslut

Miljö- och hälsoskydds enheten beslutar med stöd av Miljöbalken (1998:808) kap 2 §8, kap 10 §§2,5, 5a,8, kap 26 §21 för Preem AB med organisationsnummer 556072-6977 att:

- 1) Åtgärds målen i saneringsanmälan och kompletteringar för fd drivmedelsanläggning har uppnåtts inom fastighet Berga 15:3. Halterna inom fastigheten underskrider preciserat åtgärds mål generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM).
- 2) Grundvattnet inom Berga 15:3 uppnår åtgärds mål för ytvatten och inångning i byggnad.
- 3) Åtgärds målet känslig markanvändning i spridningszon utanför fastigheten har inte uppnåtts. Föroreningar förekommer i halter över MKM i två spridningsområden utanför fastigheten i anslutning till fastigheten;
  - Bensinrester förekommer i relativt låga halter i ledningsgraven söder och väster om Berga 15:3
  - Motorolja och diesel förekommer i relativt höga halter inom ett mindre område öster om fastigheten inom Berga 15:13.
  - a) MHE beslutar att sanering av föroreningar i ledningsgraven och öster om fastighet kan avvakta tills andra markarbeten ska utföras inom dessa områden.
  - b) Preem ansvarar för att vid framtida schakt i dessa två delområden omhändertar och lämna de kvarlämnade föroreningarna som spridits utanför fastigheten till godkänd mottagningsanläggning när markarbeten utförs i framtiden inom något av dessa områden.
- 4) Kontrollbrunn (16ÅF01GV) ska lämnas kvar inom området för att kunna återanvändas för provtagning eller om grundvattnet behöver renas ytterligare i framtiden när arbete sker i den ännu förorenade ledningsgraven utanför fastigheten.

- 5) Vid schakt inom ännu förorenade områden över generella riktvärden för känslig markanvändning ska en saneringsanmälan inlämnas till tillsynsmyndigheten för att säkerställa korrekt hantering av överskottsmassor.

Bakgrund

I samband med nedläggning av Preem drivmedelsanläggning och fordonstvätt utfördes en fördjupad historisk inventering och en miljöteknisk undersökning som påvisade att förorening förekom i marken i nivåer över MKM. Inventeringen visade att verksamheten hade bedrivits i olika former sedan 1958 och att ett stort antal cisterner kunde ha förekommit inom stor del av fastigheten och att bilverkstaden hade haft spillgrop och avloppsbrunn tidigare.

En saneringsanmälan inlämnades till MHE 2015-06-22. Efter synpunkter från tillsynsmyndigheten fastställdes åtgärdsålet inom fastigheten till mindre känslig markanvändning med mål att stoppa spridning så att känslig markanvändning utanför fastigheten inte skulle äventyras. Kompletteringar inlämnades och ett startmöte hölls på plats 2015-08-21 med saneringsentreprenör och konsult närvarande.

Rester av petroleumförorenad jord har kvarlämnats på två områden, längs med schaktvägg som angränsar ledningsstråk sydväst om fastigheten samt i schaktvägg under vägen vid Stationsgränd. Föroreningarna har lämnats eftersom det varit begränsade schaktmöjligheter i närheten av ledningsstråket samt risk för ras och framtida sättningar vid fortsatt schaktning mot Stationsgränd. För att förhindra samt kontrollera eventuell partikelspridning av kvarlämnad förorening har en geo-textil duk etablerats som skyddstättning mellan schaktvägg och de rena fyllnadsmassorna. I anslutning till kvarlämnad förorening vid ledningsstråket har även en kontrollbrunn (16ÅF01GV) installerats för kontroll av grundvattenkvalitet i området.

Sanering utfördes 17 augusti – 27 oktober 2015. Saneringens omfattning utökades i betydande grad allteftersom marken undersöktes. En cisterngrop i sydvästra delen av fastigheten för bensin ned till 4,5 meters djup under marken innehöll stora mängder bensin som hade läckt in i ledningsgraven utmed södra och västra kanten utanför fastigheten. Stora mängder diesel hade läckt från en cistern i sydöstra hörnet. Totalt hittades 7 befintliga cisterner inom verksamhetsområdet. När bottenplattan till fordonstvätten och verkstaden lyftes i samband med rivning av bottenplattan hittades den tidigare bottenplattan för bilverkstaden och ytterligare föroreningar under byggnaden. Länsvattnet pumpades till en cistern och renades med kolfilter innan det fick återinfiltrera. Vid dålig väderlek avgränsades schakten för att minimera att dagvatten rann ned i schakten. Betongen undersöktes för föroreningar och ren betong krossades på plats. Skrot sorterades ut och lämnades till skrotåtervinning.

För att kunna utföra efterkontroll av grundvattnet kring fd bensincisterngropen och för att kunna använda vid eventuellt behov av ytterligare efterbehandling av grundvattnet installerades en 400 mm kontrollbrunn i cisterngropen med tät botten, tätt lock och perforering i de undre 2 meterna som ligger i kontakt med grundvattnet. Tre efterkontroller har utförts efter omsättning av brunn och visar spår av BTEX, PAH-L, lätta aromater och lätta alifater. Halterna ligger under Spimfabs förslag till riktvärden för grundvatten för skydd av ångor till byggnad och skydd av ytvatten.

Bedömning

MHEs bedömning är att saneringen utfördes med god egenkontroll och tillräcklig provtagning. Preciserat åtgärds mål MKM har uppnåtts inom hela fastigheten Berga

15:3. Spår av bensen förekommer i grundvattnet, men i halter som inte utgör risk för närliggande byggnader eller ytvatten.

Kvarlämnade föroreningar av olja och diesel förekommer i höga halter (riskklass 3-måttlig risk) inom fastigheten Berga 15:13 öster om saneringsområdet och bensen förekommer i relativt låga halter i ledningsgraven syd och väst om saneringsområde inom Berga 11:1 och i kanten vid Berga 15:1 (troligen riskklass 4- liten risk). Utbredningen är sannolikt liten, spridningen begränsad och viss självläkning förekommer sannolikt i ledningsgraven när punktkällan är sanerad.

Preem bär fortsatt verksamhetsansvar för restföroreningarna utanför fastighetsgräns, men MHE bedömer att riskerna för exponering och spridning är små med nuvarande markanvändning och att efterbehandling därför kan avvakta tills markföroreningarna är åtkomliga vid framtida markarbeten inom berörda områden. En ny saneringsanmälan ska inlämnas när om efterbehandling blir aktuell i framtiden. Även vid schakt inom det sanerade område behöver en saneringsanmälan inlämnas vid schakt i jordmassor som överskrider känslig markanvändning för korrekt hantering av överskottsmassor.

Kontrollbrunnen vid fd bensincisterngruppen bör lämnas kvar för framtida behov av efterkontroll och kontroll i samband med en eventuellt uppföljande sanering av kvarlämnade resthalter i marken.

FÖR MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Melissa Feldtmann
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
08-54081319
melissa.feldtmann@osteraker.se

Bifogas: blanketten ”Hur du överklagar MHN:s beslut”

Hur man överklagar: Detta beslut kan överklagas enligt bilaga

Kopia: MHNdelegation, akt, ÅF consult, Länsstyrelsens enhet för Föreningade Områden för inrapportering till EBH stödet.